

ПРЕДМЕТНІ ОЛІМПІАДИ, КОНКУРСИ ТА КОНФЕРЕНЦІЇ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ВМОТИВОВАНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Полтавський державний медичний університет (м. Полтава, Україна)

Анотація. Важливими завданнями навчального процесу є створення умов для розвитку особистості, розкриття потенційних можливостей та постійного самовдосконалення здобувачів освіти. Велику роль у досягненні високого рівня професійної підготовки майбутніх також відіграє внутрішнє спонукання студента до навчання – його вмотивованість. Бажання навчатися залежить від низки чинників: особистих інтересів, цілей, емоційного стану та позитивного освітнього середовища. Сучасні інформаційні технології значно підвищують прихильність здобувачів освіти до навчання, але також потужний позитивний вплив на вмотивованість студентів продовжують справляють такі традиційні навчально-змагальні заходи, як предметні олімпіади, конкурси та конференції серед здобувачів освіти.

Ключові слова: вмотивованість здобувачів освіти, предметні олімпіади, інтелектуальні ігри, студентські конференції.

Abstract. Important tasks of the educational process include creating conditions for personal development, revealing learners' potential abilities, and ensuring their continuous self-improvement. Internal motivation to study also plays a significant role in achieving a high level of professional training for future specialists. The desire to learn depends on a number of factors: personal interests, goals, emotional state, and a positive educational environment. Modern information technologies significantly increase students' engagement in the learning process, yet traditional academic and competitive activities – such as subject olympiads, contests, and conferences among learners – continue to exert a strong positive influence on students' motivation.

Key words: student motivation, subject olympiads, intellectual games, student conferences.

Вступ.

З часу становлення незалежності України вітчизняна вища медична освіта перебуває у стані постійного реформування та оновлення. Проте її пріоритетним завданням продовжує залишатися високий рівень професійної підготовки здобувачів освіти різних спеціальностей, як традиційних, так і принципово нових. Для майбутніх фахівців галузі охорони здоров'я нині надзвичайно важливим є отримання освіти, яка б відповідала сучасним світовим стандартам, формувала клінічне мислення дозволяла повною мірою оволодіти достатнім рівнем теоретичних знань та практичних навичок [1, 2]. Вітчизняні медичні виші намагаються вдосконалювати традиційні методи навчання за допомогою використання новітніх технологій як у процесі аудиторних занять, так і під час самопідготовки студентів [3, 4, 5]. Надзвичайно важливим завданням нині вбачається створення умов для розвитку особистості, розкриття потенційних можливостей та постійного самовдосконалення здобувачів медичної освіти [6]. Проте, якими б активними були зусилля науково-педагогічних працівників, лише їх не достатньо для досягнення високого рівня підготовки здобувачів освіти. Важливе значення відіграє внутрішнє спонукання студента до навчання – його вмотивованість. Бажання навчатися залежить від низки чинників: особистих інтересів, цілей, емоційного стану та позитивного освітнього середовища.

Мета дослідження.

Проаналізувати вплив предметних олімпіад, конкурсів та конференцій на вмотивованість здобувачів освіти.

Основна частина.

Колектив кафедри анатомії з клінічною анатомією та оперативною хірургією Полтавського дер-

жавного медичного університету завжди приділяв значну увагу формуванню сприятливого освітнього середовища, яке б поєднувало безпечні та комфортні умови навчання, позитивний емоційний настрій, відсутність утисків та упереджень, створення мотивувального, інтерактивного простору. Практичні заняття на кафедрі проходять у навчальних операційних, які крім традиційного хірургічного устаткування, обладнані сучасною комп'ютерною технікою. Завдяки цьому створюється імерсивне середовище, у якому здобувачі освіти поєднують теоретичне та практичне навчання із зануренням у світ віртуальної реальності [7]. *Ще однією сучасною методикою навчання та оцінки практичних навичок є симуляційні технології; так, робота у тренінговому центрі симуляційної ендоскопічної хірургії дозволяє здобувачам освіти набувати практичних навичок з виконання малоінвазивних хірургічних втручань.*

Крім новітніх технологій, на наш погляд, важливу роль у формуванні прихильності здобувачів освіти до навчання відіграють традиційні предметні олімпіади, конкурси та конференції серед здобувачів освіти [8, 9].

Проведення предметних олімпіад сприяє виявленню та розвитку інтелектуальної обдарованості, реалізації здібностей талановитих здобувачів освіти, підвищує рівень мотивації до поглибленого вивчення дисципліни, популяризує досягнення науки та техніки, активізує навчальну діяльність під час аудиторних занять та самопідготовки.

На жаль, в умовах воєнного стану, проведення II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади стало неможливим, а тому предметні змагання з різних дисциплін нині обмежуються лише I етапом на рівні університету. Проте це дозволяє продовжувати щорічно проводити на базі нашої кафедри низку сту-

дентських олімпіад, які вже стали традиційними. Студентські олімпіади дозволяють провести комплексну перевірку знань, умінь і навичок здобувачів освіти, стимулювати їх до поглибленого вивчення морфології людини, клінічних аспектів анатомії та анатомічної термінології, виявити найобдарованіших студентів.

Особливо цікавим є досвід проведення олімпіади під час дистанційного навчання в онлайн режимі 22 квітня 2022 року. У цей нелегкий для України час I етап Всеукраїнської студентської Олімпіади з освітньої компоненти «Анатомія людини» серед здобувачів освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Стоматологія» із скороченим нормативним терміном навчання, було проведено з використанням інтерактивних технологій навчання і контролю. У першому турі змагання учасники розв'язували ситуаційні задачі із клінічним ухилом у Гугл-класі, друга частина змагання була практичною і передбачала роботу із анатомічними препаратами із використанням платформи Zoom, а на завершальному етапі проводилася анатомічна онлайн вікторина із використанням інтерактивних анатомічних столів «Оніко» та адаптованих анатомічних програм «Human Anatomy Atlas» та «Interactive 3D Anatomy» з можливістю дистанційного автоматичного оцінювання конкурсанти. Таким чином поєднання сучасних технологій із традиційною предметною олімпіадою дозволило створити справжнє свято знань і для здобувачів освіти і для їхніх викладачів, дозволило їм відчувати себе єдиною командою, об'єднало у вірі в майбутню Перемогу.

Усі наступні олімпіади серед здобувачів бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти вже проводилися в очному форматі. Проте незмінним залишається виконання конкурсних завдань з використанням сучасних комп'ютерних технологій та олімпійський дух учасників змагань, який базується на таких цінностях як прагнення до досконалості, поваги та дружби в академічному контексті. Предметні олімпіади з морфологічних дисциплін, які традиційно проводяться на кафедрі анатомії з клінічною анатомією та оперативною хірургією є прикладом поєднання інтелектуальних змагань з етичними принципами та особистим розвитком. При цьому необхідно відзначити предметні олімпіади з клінічної анатомії та оперативної хірургії. Їхня унікальність полягає у поглибленні знань студентів-медиків як з клінічної анатомії, так і з методики хірургічних втручань, сприянні розвитку практичних навичок (накладанні швів, роботи з інструментами, виконанні оперативних втручань на біотренажерах) та стимулюванні інтересу до хірургії загалом. Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді з навчальної дисципліни «Клінічна анатомія і оперативна хірургія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти підвищує їхню підготовку до майбутньої професійної діяльності, сприяє пошуку перспективних кандидатів для подальшої наукової роботи.

Опитування та анкетування, проведені серед здобувачів освіти свідчать про їхнє прихильне ставлення

до предметних олімпіад з морфологічних дисциплін, але, оцінюючи власні можливості, значна частина студентів вважає свою участь у них безперспективною. Тому, намагаючись залучити якомога більше здобувачів до участі у масових навчально-змагальних заходах кафедри, у нас крім предметних олімпіад проводяться інтелектуальні ігри, як-от: брейн-ринги, вікторини, дебати з фахової тематики. Зокрема прихильність та любов студентів здобула анатомічна гра-вікторина «Omnius sapientissimus», яку назвали змаганням для сміливих та розумних.

У цьому змаганні традиційно беруть участь вісім студентів, які демонструють свою ерудицію та швидкість мислення. До фіналу гри у інтелектуальному напруженому і захоплюючому двобої виходять лише двоє учасників, один з яких отримує заповітний диплом переможця, продемонструвавши не лише знання, а й стратегічне мислення.

Ще одним, уже традиційним заходом, стало проведення «Ubi? Quando? Quid?» – гри, яка щоразу стає яскравою інтелектуальною подією, справжнім святом розуму й командного духу, що об'єднує найерудованіших студентів у змаганні за звання найкращих знавців. Захід проводиться у межах міжкафедральних проєктів у співпраці з кафедрами іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією й українознавства та гуманітарної підготовки.

Також на кафедрі анатомії з клінічною анатомією та оперативною хірургією ПДМУ активно діє студентська наукова група, інформацію про діяльність якої можна знайти на офіційних ресурсах кафедри й Університету. На сайті кафедри є окремий розділ, присвячений студентській науковій групі. Також кафедра має активну сторінку у Facebook, де публікуються новини про засідання наукової групи та інші заходи. Долучитися до роботи групи можуть усі здобувачі університету, виконання наукових робіт дає змогу взяти участь у численних конференціях, що проводяться в університеті, Україні та за кордоном.

Участь у студентських наукових конференціях дозволяє здобувачам провести апробацію результатів власних досліджень, розвивати ораторські здібності, розширити коло наукових знайомств, отримати досвід публікаційної діяльності, підвищити рейтинг в університеті.

Висновки.

Таким чином, важливу роль у формуванні прихильності здобувачів освіти до навчання відіграють предметні олімпіади, конкурси та конференції серед здобувачів освіти. Такі змагання допомагають розкрити потенціал студентів, та мотивують їх до активної навчальної та наукової діяльності, допомагають отримати новий досвід на шляху до отримання майбутньої професії в галузі охорони здоров'я.

Література

1. Bobukh VV, Andreiko SS, Bilanova LP, Bilash VP, Oliinichenko YaO, Shkolna OV, et al. Clinical thinking as an important element of effective professional activity of the future medical worker. *Visnyk problem biolohiyi i medytsyny*. 2023;1(168):233-239.
2. Bilash SM, Pronina OM, Koptev MM, Pyroh-Zakaznykova AV, Oliinichenko YAO, Donchenko SV, ta in. Formuvannya klinichnoho myslennya u здобувачів першого (bakalavrskoho) rinvya vyshchoyi osvity osvitno-profesiynoyi prohramy Paramedyk pry vyvchenni anatomiyi. *Visnyk problem biolohiyi i medytsyny*. 2024;2(173)(dodatok):108-110. [in Ukrainian].
3. Shepitko VI, Stetsuk YEV, Boruta NV, Pelypenko LB, Lysachenko OD, Voloshyna OV, ta in. Vprovadzhennya informatsiynykh tekhnolohiy u navchalnyy protses kafedry histolohiyi, tsytolohiyi ta embriolohiyi. *Visnyk problem biolohiyi i medytsyny*. 2024;2(173)(dodatok):142-144. [in Ukrainian].
4. Hryn V, Riabushko M, Petryshyn O, Fedorchenko I, Lytovka V, Kondratieva Ye, ta in. Metodolohichni pidkhody mizhdystsyplinarnoi intehratsii anatomii ta reabilitatsii z vykorystanniam suchasnykh imersyynykh tekhnolohii. Aktualni problemy suchasnoi medytsyny: *Visnyk Ukrainiskoi medychnoi stomatolohichnoi akademii*. 2025;25(2):197-201. DOI: [10.31718/2077-1096.25.2.197](https://doi.org/10.31718/2077-1096.25.2.197). [in Ukrainian].
5. Koptev MM, Bilash SM, Pronina OM, Pyroh-Zakaznykova AV, Oliynichenko YAO, Kononov BS, ta in. Rol suchasnykh informatsiynykh tekhnolohiy v orhanizatsiyi navchalnoho protsesu kafedry anatomiyi z klinichnoyu anatomiyeu ta operatyvnoyu khirurgiyeu. *Visnyk problem biolohiyi i medytsyny*. 2024;2(173)(dodatok):122-124. [in Ukrainian].
6. Pronina OM, Bilash SM, Pyroh-Zakaznykova AV, Koptev MM, Mamay OV, Oliinichenko YAO, ta in. Suchasni tekhnolohiyi pidvyshchennya piznavalnoyi aktyvnosti studentiv na kafedri anatomiyi z klinichnoyu anatomiyeu ta operatyvnoyu khirurgiyeu. *Visnyk problem biolohiyi i medytsyny*. 2024;2(173)(dodatok):136-138. [in Ukrainian].
7. Bilash S, Koptev M, Pronina O, Pirog-Zakaznikova A, Oliinichenko Ya, Donchenko S, et al. Immersion methods of teaching at the department of Anatomy with Clinical Anatomy and Operative Surgery using multimedia complexes «ONIKO». *Proceedings of the 3rd International scientific and practical online conference Modern trends in foreign languages research and teaching*; 2024 May 16-17. Poltava. Poltava: Astraya; 2024. p. 37-43.
8. Shepitko V, Boruta N, Lysachenko O, Rud M, Levchenko O. Studentska olimpiada yak interaktyvna metodyka pidvyshchennya yakosti pidhotovky studentiv na kafedri histolohiyi, tsytolohiyi ta embriolohiyi. *Act. Probl. of the Modern Med*. 2023;23(1):163-5. [in Ukrainian].
9. Vakalyuk IP, Seredyuk NM, Seredyuk VN, Denina RV, Mergel TV. Metodolohichni aspekty provedennya studentskoyi predmetnoyi olimpiady z dystsypliny "Vnutrishnya medytsyna". *Medychna osvita*. 2015;4:83-86. [in Ukrainian].